

Vypracoval:
Ladislav Vrabel'

Schválilo: 26.5.2020
Obecné zastupiteľstvo

Základná charakteristika obce

Názov obce : Bžany
Katastrálne územie: Bžany, Valkov
Rozloha: 1 706 m²
Počet obyvateľov: 230
Nadmorská výška: 165 m.n.m.

Katastrálne územie obce Bžany ležia na západnom brehu vodnej nádrže Veľká Domaša, na rieke Ondava. Nadmorská výška v strede obce je 165 m n. m. a v chotári 150 — 400 m n. m.

Vodná nádrž Veľká Domaša leží na strednom toku Ondavy v Nízkych Beskydách. Vznikla prehradením rieky Ondava pri obci Veľká Domaša podľa ktorej dostala aj pomenovanie. Z jej výstavbou sa začalo v roku 1962 a ukončená bola v roku 1967. Vody Ondavy zaplavili 6 obcí úplne a 2 obce čiastočne. Zatopené boli Veľká Domaša, Dobrá nad Ondavou, Trepec, Kelča, Valkov a Petejovce. Na ich miestach vznikla rozsiahla vodná plocha v dĺžke 14 a šírke 4 km a vytvorila vodnú nádrž o celkovej ploche 1510 ha, priemernej hĺbke 18 a maximálnej 32,5 m. Vybudovaním priehradného jazera na Ondave sa zamedzilo jarným záplavám Východoslovenskej nížiny, umožnila výroba elektrickej energie a jazero sa stalo zásobárňou vody pre priemyselné podniky.

Domaša sa rozprestiera na území dvoch okresov – Vranov nad Topľou a Stropkov v priemernej nadmorskej výške 156 m. n. m. Vďaka dobrým klimatickým podmienkam a podhorskému charakteru kraja, čistote vody a vzduchu, sa okolie Domaše stalo obľúbeným miestom rekreačno-športových pobytov. K príťažlivosti Domaše nemalou mierou prispieva okrem krásneho prostredia a tichých zákutí aj čistá, zelená až modrozelená voda, v ktorej sa darí 23 druhom rýb, najmä kaprovi, šťuke, zubáčovi a lieňovi, ale nájde sa tu aj ostriež, jalec a iné. Azda netreba ani pripomínať, že práve v Domaši boli v minulosti ulovené rekordné exempláre rýb.

Územie je súčasťou vodnej nádrže Veľká Domaša, ktorá leží na strednom toku rieky Ondavy v Nízkych Beskydách podhorského a pahorkatinného charakteru. Prírodné prostredie je relatívne málo navrhnuté, zahŕňajúce v prevažnej miere súvislé lesné porasty. Priestor severne od obce Bžany má čiastočne poľnohospodársky ráz, z krajinárskeho hľadiska zaujímavé.

Rekreačné stredisko Valkov. Nachádza sa na západnom brehu vodnej nádrže a je centrom stropkovskej časti Domaše. Stredisko Valkov sa delí na dve časti: severná až po druhú zátoku má názov Valkov, od druhej zátoky na juh sa volá Tíšava. Časť Valkov je v kopcovitom teréne intenzívne zastavaná rekreačnými zariadeniami a objektmi služieb značne poddimenzovanými bez požadovaného štandardu pre trvalých rekreatantov i pasantov s využitím plôch pre slnenie – pláže. Časť Tíšava ako koncová poloha strediska tvorí okrajový pás lesného porastu a vodnej nádrže s rozvoľneným priestorom slnenia v jej juhovýchodnej polohe. Prevláda zástavba rodinnej chatovej zástavby a plochy pre stanový kemp, v zásade bez štandardných služieb pre návštevníkov.

História sídla

Najstaršia písomná zmienka o obci je z roku 1372, kedy vstupuje pod názvom Bozpotak, 1474 Bozyas, 1773 Bzanye, 1808 Bzanné, 1920 Bžany. Niektorí jazykovedci usudzujú, že maďarský názov dostala od bazy. Ako v minulosti, tak ani teraz nemá veľa obyvateľov. V roku 1493 bolo v obci 5 usadlostí, z ktorých len jedna bola obývaná. V roku 1715 bolo z 13 dvorov obývaných len 9. V roku 1869 bolo v obci 32 domov a 239 obyvateľov a od roku 1998 je v obci 51 domov a 169 obyvateľov. V stredoveku patrila panstvu Čičava. V 18. – 19. storočí tu mali majetky zemepáni Barkóczyovci a Szirmayovci. Do roku 1918 obec administratívne patrila do Zemplínskej stolice. Obyvatelia sa v minulosti okrem práce na pánskom a na poli zaoberali drevorubačstvom, pálením uhlia a povozníctvom. V roku 1950 bolo založené JRD, v roku 1951 bola obec elektrifikovaná a v roku 1952 sa zaviedlo pravidelné autobusové spojenie. Časť chotára zaliala voda novej priehrady. Pred vodami Domaše bol kostol ohradený sypanou hrádzou.

Pamiatky:

Kostol greckokatolícky klasicistický z 1. tretiny 19. storočia zasvätený svätému Mikulášovi biskupovi, asi z roku 1825.

1.2. Obyvateľstvo – miera ekonomickej aktivity

Demografická krivka v obci má pomaly rastúci charakter, v obci je zastúpenie rómskej komunity. V obci je menší rozvoj bytového fondu, malého a stredného podnikania, aktivít v oblasti cestovného ruchu sú doposiaľ malým prínosom rozvoja obce. Rozhodujúcim faktorom ekonomickej prosperity územia s ohľadom na prírodné atraktivity bude rozvoj cestovného ruchu, malého stredného podnikania, rozvoj služieb. Tieto aktivity sú podmienené vybudovaním, resp. dobudovaním technickej infraštruktúry a masívnej podpore rekreácie a turizmu.

Vývoj počtu obyvateľov

Počet obyvateľstva obce z hľadiska dlhodobého vývoja možno charakterizovať ako pomaly rastúci sa sídelný útvar so zvyšujúcim vývojom počtu obyvateľstva.

Podľa vývoja vekovej štruktúry predproduktívne, produktívne, poproduktívne obyvateľstvo možno konštatovať, že v obci dochádza k postupnému zvyšovaniu podielu mladej populácie a naopak zníženiu podielu produktívnych vekových skupín.

Vzhľadom na funkciu sídla v oblasti turizmu a rekreácie má veľký význam počet dočasne prítomného obyvateľstva, ktoré má nároky na dopravu i služby občianskej vybavenosti. Hustota obyvateľstva je 9,85 obyv./km².

Prirodzená reprodukcia - prirodzený pohyb

Prirodzený pohyb obyvateľstva je vyjadrením prirodzenej reprodukcie, je dôležitou kategóriou z hľadiska sledovania demografických kritérií a tvorí základný podklad pre spracovanie prognózy vývoja. Prirodzený pohyb vplyva na zmenu počtu, vekovej a pohlavnej štruktúry obyvateľov obce, prognóza v počte obyvateľstva je vzrastajúca.

Ekonomická aktivita obyvateľstva

Ekonomická aktivita patrí medzi základnú sociálno-ekonomickú klasifikáciu triedenia obyvateľstva. Obyvateľstvo sa triedi na ekonomicky aktívne a neaktívne.

Ekonomicky aktívne je obyvateľstvo, ktoré sa aktívnym spôsobom podieľa na hospodárskom živote. Obyvateľstvo zaoberajúce sa živnostenskou činnosťou sa považuje za ekonomicky aktívne.

Ekonomicky neaktívne je obyvateľstvo nezávislé, s vlastným zdrojom obživy a závislé, bez vlastného zdroja obživy, napr. ženy na materskej dovolenke, ženy v domácnosti, invalidi a pod.

Obyvateľstvo v obci je považované za ekonomicky aktívne. Celková slabá ekonomická aktivita obyvateľstva súvisí s jeho vekovou štruktúrou, pre ktorú je charakteristické vysoké zastúpenie seniorskej zložky obyvateľstva.

Pohyb za prácou

V súvislosti s rozvojom hospodárstva SR v budúcnosti možno očakávať migráciu obyvateľstva z vidieka do miest. S ekonomickou aktivitou obyvateľstva úzko súvisí pohyb za prácou. Pohyb za prácou mimo obec, trvalého bydliska je jedným z faktorov vyrovnávajúcich zdroje a potreby pracovných síl a je podmienený prioritne, rozsahom a štruktúrou poskytovaných pracovných miest v mieste bydliska. Intenzívny pohyb za prácou, ktorý sa prejavuje vo veľkom rozsahu dochádzky a odchodu za zamestnaním poukazuje na úzke pracovné väzby na sídelný útvar Stropkov a obce Bžany.

1.3. Dôchodková situácia obyvateľstva

Z analýzy vývoja počtu obyvateľov SR je úplne jasné, že dochádza k zvyšovaniu priemerného veku a následne aj k zvyšovaniu indexu starnutia. Za následok pribúdania počtu dôchodcov z 20 % na 22%, ako aj úbytok produktívneho a predproduktívneho obyvateľstva zo 13 % na 11 %.

V súvislosti s uvedenými súčasnými tendenciami vývoja obyvateľov u nás, je jeho starnutie. Je možné predpokladať tento vývoj s urýchlením postupu starnutia na nadväzným negatívnym dosahom na verejný rozpočet. Uvedené zmeny vo vekovom zložení vidieckeho obyvateľstva sa odrážajú aj v ekonomickom zaťažení jeho obyvateľstva v poproduktívnom veku.

V obci je zastúpenie rómskej komunity, táto má vysoký podiel na zvýšení počtu obyvateľov v obci a znížení priemerného veku občanov.

Demografické údaje:

Počet obyvateľov k 31.12.2019	=	230 obyvateľov
Z toho: Ženy	=	106
Muži	=	124

Symboly obce:

V striebornom (bielom) poli štítu zelená vetvička bazy, s čiernymi plodmi.

Štít neskorogotický

Vyfarbenie návrhu bolo zvolené tak, aby zodpovedalo základnému pravidlu heraldiky pre používanie farieb a kovov. Neskorogotický štít bol zvolený pre jeho jednoduchosť a veľkú rozšírenosť v mestskej a obecnej heraldike.

Predkladaný návrh sa stal platným erbom obce Bžany po jeho odsúhlasení obecným zastupiteľstvom.

Služby v obci:

V obci nie je žiadna predajňa potravín.

Zdravotníctvo – ambulancia pre dospelých, zubná ambulancia a lekáreň sú v meste Stropkov vzdialenom od našej obce 14 km. Odborné a detské ambulancie sú taktiež v meste Stropkov.

Základné orgány obce sú:

1. Starosta obce
2. Obecné zastupiteľstvo

Dňa 10. 11. 2018 bol za starostu zvolený Ladislav Vrabeľ a za poslancov OZ boli zvolení: Juraj Kasarda, Simona Jakubová, Darina Klebanová, Miroslav Tarabčák a Ing. Miloš Vrabeľ ktorí sa svojich funkcií ujali zložením predpísaného sľubu na ustanovujúcom zasadnutí OZ dňa 4.12.2018

Obecné zastupiteľstvo v Bžanoch rozhodovalo na svojich zasadnutiach v roku 2018 o základných otázkach života obce

Pri OZ v Bžanoch boli zriadené tieto komisie

Komisia pre financie a rozpočet, kontrolná komisia

Komisia pre územný rozvoj, investície a výstavbu, cestovný ruch

Komisia pre bezpečnosť a ochranu verejného poriadku

Komisia pre ochranu verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov

Komisia pre sociálne veci, kultúru a šport

Komisia majetková- predaj pozemkov

Obecný úrad:

Obecný úrad je výkonným orgánom obecného zastupiteľstva a starostku obce. Zabezpečuje organizačné a administratívne práce. Prácu obecného úradu organizuje starosta obce. Zamestnanci obecného úradu:

- Mgr. Viera Štoková – Terénna sociálna pracovníčka, na dohodu zabezpečujúca mzdovú evidenciu, personalistiku, účtovné a finančné operácie s majetkom obce, správu daní a poplatkov, inventarizáciu majetku obce,

Identifikačné údaje:

Názov: Obec Bžany

Adresa: Bžany 46

Telefón: 054 74 912 37, 0905 446 121

Fax: 054/74 912 37

e-mail: starosta@bzany.sk

web: www.bzany.sk

Okres: Stropkov

Kraj: Prešovský

IČO: 00 330 370

DIČ: 2020784271

Právna forma: 801 - Obec

Obec ako samostatný územný samosprávny a správny celok SR sa riadi zákonom č.369/1990Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov a Ústavou SR. Základnou úlohou obce pri výkone samosprávy je starostlivosť o všestranný rozvoj svojho územia a uspokojovanie potrieb obyvateľov obce.

Základným nástrojom finančného hospodárenia obce v príslušnom roku je rozpočet obce, ktorým sa riadi financovanie úloh a funkcií obce. Vyjadruje samostatnosť hospodárenia obce.

Účtovníctvo obce sa vedie podľa zákona č.431/2002 Z.z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov a v zmysle § 20 zákona sa vyhotovuje táto výročná správa.

Obsah výročnej správy:

1. Vývoj činnosti obce, jej finančná situácia, riziká a neistoty, ktorým je obec vystavená.
2. Udalosti osobitného významu, ktoré nastali po skončení účtovného obdobia, za ktoré sa vyhotovuje výročná správa.
3. Predpokladaný budúci vývoj činnosti účtovnej jednotky.

1. Vývoj činnosti obce, jej finančná situácia, riziká a neistoty, ktorým je obec vystavená:

- a) Analýza a prognóza vývoja účtovnej jednotky na základe ukazovateľov „Výkazu o plnení rozpočtu a o plnení vybraných finančných ukazovateľov obce“ v EUR:

Vybrané ukazovatele	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019
Bežné príjmy	156 383,73	130 967,33	102 996,28
Bežné výdavky	149 415,50	183 140,70	110 947,50

Kapitálové príjmy	46 260,00	167 877,00	56 784,52
Kapitálové výdavky	47 172,83	152 024,24	18 920,00
Finančné operácie príjmové	53 016,32	156 580,52	12 110,66
Finančné operácie výdavkové	2 491,20	102 491,20	2 491,20

Hlavné riziká a neistoty, ktoré ovplyvňujú vývoj budúcich príjmov a tým aj rozvoj a fungovanie obce ako samosprávneho celku, sú daňové príjmy od právnických a fyzických osôb. Daňové nedoplatky môžu ohroziť plánované investičné akcie, ale aj bežné fungovanie obce.

b) Analýza a prognóza vývoja účtovnej jednotky za vybrané ukazovatele „Súvahy“ v EUR:

Vybrané ukazovatele	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019
Dlhodobý nehmotný majetok	3 528,00	3 528,00	3 978,00
Dlhodobý hmotný majetok	3 025 755,34	2 995 874,57	2 915 209,38
Dlhodobý finančný majetok	24 395,65	24 394,65	24 394,65
Zásoby	0,00	0,00	0,00
Pohľadávky	15 028,71	9 797,92	13 804,64
Finančný majetok	58 437,95	19 626,14	47 042,65
Poskytnuté návratné výpomoci	0,00	0,00	0,00
Ostatné aktíva	278,84	495,60	182,30
AKTÍVA CELKOM	3 127 423,49	3 053 7716,88	3 004 611,61

Vybrané ukazovatele	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019
Výsledok hospod. minulých rokov	2 700 512,73	2 631 339,93	2 504 946,10
Výsledok hospod. za účtovné obdobie	- 69 675,30	- 126 621,79	-55 815,90

Rezervy	600,00	0,00	0,00
Dlhodobé záväzky	4 638,65	5 106,06	5 570,56
Krátkodobé záväzky	10 068,41	8 767,99	12 103,40
Bankové úvery	15 154,48	12 663,28	10 172,08
Ostatné pasíva	465 624,52	522 461,41	497635,37
PASÍVA CELKOM	3 127 423,49	3 053 716,88	3 004 611,61

c) Analýza vývoja krátkodobých záväzkov a pohľadávok v EUR:

Vývoj stavu krátkodobých záväzkov a pohľadávok	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019
Krátkodobé záväzky celkom (z toho):	10 068,41	8 767,99	12 103,40
- dodávatelia	3 461,58	4 974,99	1 305,17
- prijaté preddavky	0,00	0,00	0,00
- zamestnanci	3 744,19	2 065,38	9 429,57
- zúčtovanie s orgánmi soc.a zdr.poist.	2 108,76	1 321,87	1 142,25
- priame dane	743,26	405,75	226,41
- iné	10,62	0,00	0,00
Krátkodobé záväzky celkom (z toho):			
- po lehote splatnosti			
- do lehoty splatnosti	10 068,41	8 767,99	12 103,40
Krátkodobé pohľadávky	14 085,09	7 104,14	12 647,06

d) Analýza vývoja nákladov a výnosov podľa „Výkaz ziskov a strát“ v EUR:

1. Výnosy - popis a výška významných položiek /v EUR/

Druh výnosov	Popis /číslo účtu a názov/	Suma v EUR
Tržby za vlastné výkony a tovar	602 – Tržby z predaja služieb	1 294,00
Daňové a colné výnosy a výnosy z poplatkov	632 – Daňové výnosy samosprávy	66 210,98
	633 – Výnosy z poplatkov	9 621,28
Ostatné výnosy	641- Tržby z predaja DHM a DNHM	9 284,52
	648- Ostatné výnosy z prevádz. činnosti	754,98
Zúčtovanie rezerv a opravných položiek	652 –Zúčtovanie zákonných rezerv	0,00

Finančné výnosy	662 - Úroky	0,00
Mimoriadne výnosy	672 – Náhrady škôd	214,11
Výnosy z transferov rozpočtových príjmov V obciach, VÚC a v RO a PO zriadených obcou alebo VÚC	678 – Ostatné mimoriadne výnosy	0,00
	693 – Výnosy z bežných transferov	29 240,80
	694 – Výnosy z kapitálových transferov	42 325,90
	696 – Výnosy samosprávy z kapitálových transferov od Európskych spoločenstiev	0,00
	697 – Výnosy samosprávy z bežných transferov od ostatných subjektov mimo verejnej správy	0,00
	698 – Výnosy samosprávy z kapit.transferov od ost. subj. verejnej správy	0,00
	699 – Výnosy samosprávy z odvodu rozpočtových príjmov	0,00
SPOLU		158 946,57

2. Náklady - popis a výška významných položiek /v EUR/

Druh nákladov	Popis /číslo účtu a názov/	Suma v EUR
Spotrebované nákupy	501 – Spotreba materiálu	12 218,97
	502 – Spotreba energie	6 345,58
Služby	511 – Opravy a udržiavanie	462,50
	512 – Cestovné	159,80
	513 – Náklady na reprezentáciu	377,80
	518 – Ostatné služby	28 705,96
Osobné náklady	521 – Mzdové náklady	42 152,38
	524 – zákonné sociálne poistenie	14 684,77
	525 - ostatné sociálne poistenie	0,00
	527 – zákonné sociálne náklady	2 507,32
Dane a poplatky	538 – ostatné dane a poplatky	711,35

Ostatné náklady na prev. činnosť	541 – zostatková cena predaného majetku	9 284,52
	544 – zmluvné pokuty a penále	0,00
	548 – ostatné náklady na prev.činnosť	2 646,53
Odpis, rezervy a opr.položky z prev.činn...	551 – odpisy dlhodobého nehm. a hmot.maj.	89 850,53
Finančné náklady	562 – úroky	329,42
	568 – ostatné finančné náklady	3 962,04
Náklady na transfery	585 – náklady na transfery z rozpočtu obce ostatným subj.verejnej správy	283,80
	586 – náklady na transf. subjektom mimo verejnej správy	79,20
SPOLU:		214 762,47

Účtovný výsledok hospodárenia pred zdanením sa zisťuje ako rozdiel výnosov účtovaných na účtoch účtovnej triedy 6 a nákladov účtovaných na účtoch účtovnej triedy 5 (okrem účtov 591 s platná daň z príjmov a 595-dodatočne platená daň z príjmov).

Výnosy = 158 946,57 €

Náklady = 214 762,47 €

Výsledok hospodárenia pred zdanením = - 55 815,90 €

Splatná daň z príjmu (účet 591) = 0,00 €

Výsledok hospodárenia po zdanení = - 55 815,90 €

Účtovný výsledok hospodárenia po zdanení je – 55 815,90 €

Pretože obec mala v roku 2019 vyššie náklady ako výnosy (vysoké náklady boli hlavne na odpisovanie majetku obce) vynikol záporný výsledok hospodárenia, teda strata. Tento bude v roku 2020 preúčtovaný na účet 428 takto: 428/431

Výsledok hospodárenia – prebytok rozpočtu za obec Bžany v roku 2019 je 39 532,76 € V zmysle § 16 ods.6 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy na účely tvorby peňažných fondov pri usporiadaní prebytku rozpočtu sú z tohto prebytku vylúčené :

Prebytok hospodárenia za rok 2019 na rozdelenie je 39 532,76 €

Povinný odvod do rezervného fondu (10%) = 3 953,28 €

2. Udalosti osobitného významu, ktoré nastali po skončení účtovného obdobia, za ktoré sa vyhotovuje výročná správa.

Po skončení účtovného obdobia nenastali udalosti ovplyvňujúce účtovnú závierku.

3. Predpokladaný budúci vývoj činnosti účtovnej jednotky.

Zámery rozvoja obce Bžany a potrieb jej obyvateľov sú vyjadrené vo viacročnom rozpočte obce, ktorý je strednodobým ekonomickým nástrojom finančnej politiky obce. Viacročný rozpočet sa zostavuje na tri roky, pričom príjmy a výdavky rozpočtov na druhý a tretí rok nie sú záväzné. Obec sleduje v priebehu roka vývoj hospodárenia podľa rozpočtu a v prípade potreby vykonáva v ňom zmeny s cieľom zabezpečiť vyrovnanosť bežného rozpočtu ku koncu rozpočtového roka.

Rozpočet v EUR:

Vnútročné členenie rozpočtu	Rok 2020	Rok 2021	Rok 2022
Bežné príjmy	126 543,00	113 300,00	113 600,00
Bežné výdavky	101 370,00	93 336,00	95336,00
Kapitálové príjmy	0	0	0
Kapitálové výdavky	0	0	0
Finančné operácie príjmové	0	0	0
Finančné operácie výdavkové	2 500,00	2 500,00	2 500,00

Realizované investičné akcie v celkovom náklade 18.920,00 €:

V roku 2019 sme realizovali investičné akcie:

Výstavba detského ihriska v hodnote 8.772,00 €

Projektová dokumentácia na rekonštrukciu IC v sume 450,00 €

Nákup traktorav hodnote 9.698,00 €

Prehľad o stave a vývoji dlhu:

Obec Bžany má k 31.12.2019 jeden dlhodobý úver :

Úver v Prima banka Slovensko – zostatok k 31.12.2019 je 10.172,08 €

Záver:

Táto výročná správa sa vyhotovuje za účtovné obdobie od 01.01.2019 do 31.12.2019, podľa výsledkov účtovnej závierky. Účtovná závierka bola odoslaná do RÚZ cez internetový portál RIS SAM v zákonom stanovenom termíne v elektronickej podobe

V budúcom období bude obec aj naďalej zabezpečovať plnenie úloh v zmysle zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov.

V Bžanoch, dňa 24.04.2020

Ladislav Vrabel
starosta obce

Táto výročná správa bola schválená uznesením OZ č. 3/2020 zo dňa 26.5.2020